

Aš mačiau gyvą šventąjį...

Neseniai minėjome kunigo Alfonso Lipniūno (1905.03.12-1945.03.28) gimimo 90-ąsias ir mirties 50-ąsias metines. Šiai proga: skirti renginiai vyko Kristaus Karaliaus katedroje, Dramos teatre, A. Lipniūno vidurinėje mokykloje. Prisiminėme reto sielos tyrumo ir

Jeigu manęs kas paklaustų, ar aš per palyginti netrumpą savo gyvenimą nors kartą esu mačiusi gyvą šventąjį, atmintyje ilgai nesiraususi, pasakyčiau - taip, esu. Ir ne vieną. O pirmenybę atiduočiau Alfonsui Upniūnui, kunigui, jaunimo direktoriui, profesoriui, nacių kankiniui. Gyvai prisimenu savo mokytojo, kapeliono, pirmojo bolševikmečio kalinio ir kankinio kun. Alfonso Sušinsko duotą mūsų laikų šventojo charakteristiką: "Šventasis nebūtinai turi būti toks, kokį piešia seni šventųjų gyvenimų aprašymai - išdžiūvęs išdžiūvęs, dar labiau kaip jūsų kapelionas (t.y. jis pats - E.G.). Nebūtinai jis privalo gyventi tyruose ar miške, misti vabalais ar gyvatėmis ir gulėti ant akėčių... Mūsų laikų šventasis iš pažiūros atrodo kaip ir daugelis kitų žmonių. Išsiskiria iš jų nebent savo charakteriu, dorybėmis, tobulumu". Pagal prof. S. Šalkauskį, aukščiausias tobulumo laipsnis yra šventumas. Žodžiu, Šventasis yra tobulas žmogus, didelė asmenybė. Jaunystėje mari atrodė ir dabar, po daugelio metų, taip pat atrodo, kad kun. A. Lipniūnas prie tos aukščiausios tobulumo viršūnės buvo labai pri-

divasios didybės žmogų, pasišventusį kitiems, visą save aukojusi darbui. Dar yra žmonių, kurie matė kunigą A. Lipniūną gyvą, bendravo su juo, sėmėsi iš jo tvirtybės ir vilties. Šiandien pradedame spausdinti Elenos GABULAITĖS prisiminimus apie šį šventą žmogų.

artėjęs, o gal ją net ir pasiekęs. Jeigu jo sieloje ir buvo kokių dulkių, trūkumėlių (o Viešpats, pasak teologų, jų net angeluose pastebėjo), tai dveji nacių lagerio metai jo charakterį baigė nuskaidrinti bei nušlifuoti.

Kai didis žmogus gyvena kartu su mumis, dažniausiai mes jo neįvertiname (juk ir Kristaus kai kas nevertino - kas gali būti gero iš Nazareto!), lyg nepastebime jo dorybių. Anot Vaižganto, jie tokie pat duonėdžiai kaip ir mes. O vis dėlto daug kuo ir skirtingi.

Aš turėjau laimės pažinti kunigą Alfonsą Lipniūną daugiausiai kaip Panevėžio vyskupijos jaunimo direktorių ir vėliau Vilniuje - kaip akademinio jaunimo dvasios vadąbei Šv. Jono bažnyčios ir Aušros Vartų koplyčios pamoklininką. Turbūt tik Panevėžio vyskupija turėjo jaunimo direktoriaus etatą. Matyt, tai vysk. K.Paltaroko iniciatyva jaunimo direktorius vadovavo visam vyskupijos jaunimui - angelaičių, pavasarininkų, ateitininkų ir kitoms organizacijoms. Jis privalėjo būti pranašesnis už kitus kunigus - turėjo būti geras

pedagogas, mylėti jaunimą, valdyti žodį būti asmenybė. Tokius vysk. K. Pal-

tarokas ir pasirinko. {Kun. A. Lipniūnui išvykus studijuoti į Lij, Prancūzijon, jo vieton paskyrė kun. Alfonsą Sušinską, garsų žurnalistą, nepakeičiamą aksamurną oratorių, puikų psichologą. Šis direktorius vysk. K.Paltaroko irgi buvo numatytas siųsti studijoms užsienin, jau ir spaudoje buvo paskelbta apie jo išvykimą. Deja, sutrukdė 1940 m. bolševikinė invazija. Vietoj užsienio A.Sušinskas atsidūrė Kauno kalėjime).

Vis dėlto kun. A. Lipniūnas nebuvo toks kaip visi. Už daugelį kitų savo kolegų jis geriau valdė žodį ir plunksną. Iš jo pamokslų ar paskaitų dvelkė kažkas naujo, pagaunančio žmogaus dvasią, švento ir kartu labai įdomaus. Mišias laikydavo lyg paskendęs savyje, atrodo, nieko aplinkui nepastebėdamas. Buvo labai paprastas, kuklus, linksmas, tartum spinduliuojantis kažkokiu kilnumu, tiesiog gėriu. Jo drabužiai labai kuklūs, baldai paprasti, pininginė liesutė, nes visada viskuo dalijosi su kitais. Labai tiksliai jį apibūdino S. Yla: Tiesus, ištikimas, nuoširdus. Ateini pas jį, gali viską pasakyti, net apie jį patį. Niekad jis neišsižeis, niekad paslapčių kitiems nepasakys. Jam nebuvo priešų, o draugas - kiekvie-

*Ir tas laimingas, kurs
apviltas kovoje kritęs tapo
tiltas kitiems pasiekt garbės
pilis!
A. Mickevičius*

nas". Ypač dosnus būdavo moksleiviams, studentams. Pats kilęs iš neturtingos šeimos, mokėjo suprasti ir užjausti mokslo siekiančius kaimo vaikus, kurie kasdien po kelis kilometrus pėsti traukdavo mokyklon, o žiemos metu kelis mėnesius pusal-kaniai gyvendavo pas kokias nors davaltkėles. "Siekime, jaunime, mokslo bet kokia kaina. Didžiokimės ir tuo, kad nors esame kilę iš 3 ha ūkio, bet mokytistrokštame. Didžiokimės, kad mūsų tėveliai, bemoksliai būdami, mokslo reikšmę supranta" - 1934 m. kalbėjo Ramygalos moksleiviams ateitininkams. Turbūt tada aš jį pirmą kartą ir pamačiau. Kaip jau minėjau,

1934 m. rugsėjį jis vyko studijoms į Prancūziją. Didžiulis būrys moksleivių ateitininkų susirinko į Katedros kriptą išleisti savo mylimojo vado. Jteikėme gražų adresą, atrodo, Kazimiero Žeromskio pieštą, nes jis tuo metu mokėsi Panevėžyje ir buvo ateitininkas. Iš Prancūzijos kun. A.Lipniūnas netingėdavo parašyti į moksleivių spaudą - "Ateitį" ar "Ateities spindulius", pasigėrėdavo Panevėžio literatų veikla, pavyzdžiui, P.Aukštikalnytės minėtuose žurnaluose spausdinamais eilėraščiais. (Bus daugiau)